KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 25.6.2020 r.
COM(2020) 263 final

# SPRAWOZDANIE KOMISJI

## Roczne sprawozdanie na temat bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich w Unii Europejskiej za 2018 r.

# Spis treści

1. WPROWADZENIE ..... 2
2. PODSTAWA PRAWNA ..... 3
3. METODYKA ORAZ INFORMACJE OTRZYMYWANE OD PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ..... 4
4. SEKTOR WYDOBYCIA ROPY NAFTOWEJ I GAZU NA OBSZARACH MORSKICH W UNII EUROPEJSKIEJ ..... 5
4.1 Instalacje i wydobycie ..... 5
4.2 Inspekcje, dochodzenia, działania związane z egzekwowaniem przepisów na obszarach morskich oraz ramy regulacyjne ..... 9
5. DANE DOTYCZĄCE INCYDENTÓW I POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA DZIAŁALNOŚCI NA OBSZARACH MORSKICH ..... 11
6. WNIOSKI ..... 14

# 1. WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie dotyczące roku 2018 jest kolejnym, po sprawozdaniach za lata 2016 i 2017, sprawozdaniem Komisji Europejskiej na temat bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich w Unii Europejskiej (UE).

Podstawą prawną niniejszego sprawozdania jest dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE[1] z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich oraz zmiany dyrektywy 2004/35/WE („dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich"). Celem tego prawodawstwa jest osiągnięcie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich, z korzyścią dla: pracowników; środowiska; platform i sprzętu do działalności na obszarach morskich; oraz aktywności gospodarczych, takich jak rybołówstwo i turystyka. Przepisy dyrektywy wdrożone przez państwa członkowskie pomogą: (i) uniknąć poważnych awarii; (ii) ograniczyć liczbę incydentów; oraz (iii) osiągnąć skuteczność działań następczych mających na celu łagodzenie następstw awarii i incydentów.

Celem niniejszego rocznego sprawozdania, podobnie jak w przypadku poprzednich sprawozdań, jest: (i) udostępnienie danych dotyczących liczby oraz rodzaju instalacji w UE; oraz (ii) udostępnienie informacji o incydentach i ocena poziomu bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich. Z każdym dodatkowym sprawozdaniem analiza tendencji staje się bardziej miarodajna. Co więcej, szereg kolejnych rocznych sprawozdań posłuży jako zapis poziomu bezpieczeństwa działalności państw członkowskich związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich.

Niniejsze sprawozdanie opiera się na rocznych sprawozdaniach i danych przekazywanych przez państwa członkowskie zgodnie z wymogami dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich. Komisja otrzymała dane z Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Danii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Niderlandów, Niemiec, Polski, Rumunii, Włoch i Zjednoczonego Królestwa, które w roku 2018 było nadal państwem członkowskim UE. Większość instalacji zlokalizowana jest na Morzu Północnym i na Oceanie Atlantyckim (380 instalacji), natomiast na Morzu Śródziemnym znajduje się 166 instalacji, na Morzu Czarnym – 8, a na Morzu Bałtyckim – 2.

W 2018 r. właściwe organy państw członkowskich przeprowadziły inspekcje 318 instalacji morskich na obszarach podlegających ich jurysdykcji. W następstwie pewnych incydentów trzy państwa członkowskie (Zjednoczone Królestwo, Dania i Niderlandy) przeprowadziły w okresie sprawozdawczym dochodzenia. Zjednoczone Królestwo przeprowadziło 41 dochodzeń ze względu na kwestie bezpieczeństwa i ochrony środowiska oraz 5 ze względu na poważne awarie. Dania przeprowadziła 3 dochodzenia w sprawach związanych z bezpieczeństwem i ochroną środowiska

[1] Dz.U. L 178 z 28.6.2013, s. 66.

(brak dochodzeń dotyczących poważnych awarii), a Niderlandy jedno dochodzenie w sprawie poważnej awarii (brak dochodzeń dotyczących bezpieczeństwa i ochrony środowiska).

Dane liczbowe przedstawione przez państwa członkowskie, dotyczące w szczególności liczby i dotkliwości awarii zgłoszonych w odniesieniu do liczby instalacji, wskazują na zauważalnie niższy poziom bezpieczeństwa w europejskim sektorze morskim w porównaniu z dwoma poprzednimi latami, co wymaga działań następczych ze strony właściwych organów państw członkowskich.

# 2. PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z art. 25 dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich Komisja jest zobowiązana do publikowania rocznych sprawozdań na temat bezpieczeństwa i wpływu na środowisko działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich w oparciu o informacje przekazane przez państwa członkowskie. Do 1 czerwca każdego roku państwa członkowskie muszą przekazywać Komisji roczne sprawozdanie zawierające informacje określone w załączniku IX (pkt 3) do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich.

Roczne sprawozdania, które mają być przekazywane przez państwa członkowskie na podstawie art. 25, muszą zawierać co najmniej następujące informacje:

a) liczba, wiek i lokalizacja instalacji;
b) liczba i rodzaj przeprowadzonych inspekcji i dochodzeń, a także wszelkich podjętych działań związanych z egzekwowaniem przepisów lub kar;
c) dane dotyczące incydentów, zgodnie ze wspólnym systemem składania sprawozdań określonym w art. 23;
d) każda istotna zmiana ram regulacyjnych dotyczących obszarów morskich;
e) wyniki działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich.

Termin publikacji wymaganych informacji przez państwa członkowskie upływa 1 czerwca roku następującego po okresie sprawozdawczym (np. 1 czerwca 2019 r. za rok 2018).

Muszą one składać sprawozdania we wspólnym formacie określonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1112/2014 z dnia 13 października 2014 r.[2] W rozporządzeniu wykonawczym określono wspólny format sprawozdań do celów wymiany informacji dotyczących wskaźników odnoszących się do poważnych zagrożeń przez operatorów i właścicieli instalacji do wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich. Ustanowiono w nim również wspólny format sprawozdań do celów publikacji przez państwa członkowskie informacji dotyczących wskaźników odnoszących się do poważnych zagrożeń. W wytycznych Komisji[3] z dnia

[2] Dz.U. L 302 z 22.10.2014, s. 2.
[3] https://euoag.jrc.ec.europa.eu/files/attachments/2015_11_25_implementing_regulation_guidance_document_final.pdf.

25 listopada 2015 r. podane zostały dalsze informacje dotyczące rozporządzenia wykonawczego oraz wyjaśniony został sposób, w jak należy stosować format sprawozdań.

# 3. METODYKA ORAZ INFORMACJE OTRZYMYWANE OD PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Zgodnie z załącznikiem IX (punkt 3) do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich państwa członkowskie są zobowiązane do przekazywania jasno określonych informacji dotyczących incydentów w ich sektorze wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich, z zastosowaniem formularzy określonych w rozporządzeniu wykonawczym nr 1112/2014. Przekazane dane muszą obejmować informacje na temat instalacji związanych ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich w obrębie UE, takie jak liczba, rodzaj, lokalizacja i wiek. W sprawozdaniach państw członkowskich należy również podać liczbę: (i) inspekcji, dochodzeń i działań związanych z egzekwowaniem przepisów na obszarach morskich; (ii) incydentów według kategorii; oraz (iii) obrażeń.

Oprócz danych dotyczących poszczególnych państw członkowskich Komisja oceniła poziom bezpieczeństwa regionów morskich. W tym celu Komisja uznaje: (i) Danię, Francję, Irlandię, Niderlandy, Niemcy i Zjednoczone Królestwo za grupę Morza Północnego i Atlantyku; (ii) Chorwację, Cypr, Grecję, Hiszpanię, Maltę i Włochy za grupę Morza Śródziemnego; (iii) Bułgarię i Rumunię za grupę Morza Czarnego; oraz (iv) Łotwę i Polskę za grupę Morza Bałtyckiego.

Na potrzeby rocznego sprawozdania za 2018 r. Komisja wykorzystała informacje otrzymane od Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Danii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Niderlandów, Niemiec, Polski, Rumunii, Włoch i Zjednoczonego Królestwa. Inne państwa członkowskie nie były aktywne w sektorze wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich lub nie przekazały informacji istotnych dla niniejszego sprawozdania.

Z wyjątkiem Zjednoczonego Królestwa wszystkie państwa członkowskie prowadzące działalność związaną ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich przekazały pełne dane na temat wszystkich swoich instalacji. Zjednoczone Królestwo ograniczyło natomiast części swojego sprawozdania do instalacji, w odniesieniu do których regulacyjnemu przeglądowi poddano ich dokumentację dotyczącą oceny ryzyka (zob. również art. 42 ust. 2 dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich). Oznacza to, że informacje przekazane przez Zjednoczone Królestwo na temat dochodzeń, działań związanych z egzekwowaniem przepisów, danych dotyczących incydentów i poziomu bezpieczeństwa działalności prowadzonej na obszarach morskich obejmują gamę instalacji, która stale poszerzała się w pierwszej połowie 2018 r. Szacunkowa liczba przedmiotowych instalacji wynosiła początkowo 139 (w styczniu 2018 r.), a ostatecznie 191 od 19 lipca 2018 r. Data ta wyznaczyła koniec okresu przejściowego dla wszystkich instalacji.

# 4. SEKTOR WYDOBYCIA ROPY NAFTOWEJ I GAZU NA OBSZARACH MORSKICH W UNII EUROPEJSKIEJ

## 4.1 Instalacje i wydobycie

Zdecydowana większość instalacji morskich[4] na wodach UE jest zlokalizowana na Morzu Północnym (zob. tabela 1), dokładnie w wyłącznych strefach ekonomicznych Zjednoczonego Królestwa i Niderlandów (odpowiednio około 34 % i 28 % instalacji morskich na wodach UE). Jeżeli chodzi o Morze Śródziemne, najbardziej aktywnym państwem członkowskim są Włochy (25 % wszystkich instalacji na wodach UE), a w dalszej kolejności Chorwacja. W rejonie Morza Czarnego Rumunia zachowuje silną pozycję w branży wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich, a Bułgaria kontynuowała działania poszukiwawcze węglowodorów na obszarach morskich, ale jej produkcja, która pochodzi z jednej instalacji, jest bardzo ograniczona. Według sprawozdań otrzymanych od państw członkowskich leżących nad Morzem Bałtyckim w tym rejonie jedynie Polska dysponuje instalacjami na obszarach morskich. W sumie w 2018 r. zgłoszono 556 instalacji wydobywczych i innych niż wydobywcze na wodach UE, co oznacza wzrost o 2 instalacje w porównaniu z danymi zgłoszonymi za 2017 r. pomimo likwidacji szeregu instalacji[5].

[4] W analizie w sekcji 4.1 nie uwzględniono morskich ruchomych platform wiertniczych.
[5] Szczegóły w rozdziale 4.1.

*Tabela 1: Instalacje stałe na dzień 1 stycznia 2018 r.: Rodzaj instalacji według regionów i państw członkowskich*

| Region/Państwo | | Rodzaj instalacji (*) | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | FMI | FNP | FPI | NUI | Ogółem |
| Morze Bałtyckie | | 1 | 0 | 0 | 1 | 2 |
| | Polska | 1 | 0 | 0 | 1 | 2 |
| Morze Czarne | | 7 | 0 | 0 | 1 | 8 |
| | Bułgaria | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 |
| | Rumunia | 7 | 0 | 0 | 0 | 7 |
| Morze Śródziemne | | 16 | 0 | 3 | 147 | 166 |
| | Chorwacja | 2 | 0 | 0 | 18 | 20 |
| | Grecja | 1 | 0 | 0 | 1 | 2 |
| | Włochy | 12 | 0 | 3 | 126 | 141 |
| | Hiszpania | 1 | 0 | 0 | 2 | 3 |
| Morze Północne i Ocean Atlantycki | | 143 | 0 | 23 | 214 | 380 |
| | Dania | 10 | 0 | 0 | 20 | 30 |
| | Niemcy | 2 | 0 | 0 | 0 | 2 |
| | Irlandia | 1 | 0 | 0 | 1 | 2 |
| | Niderlandy | 48 | 0 | 0 | 107 | 155 |
| | Zjednoczone Królestwo | 82 | 0 | 23 | 86 | 191 |
| Ogółem | | 167 | 0 | 26 | 363 | 556 |

(*) FMI — stała instalacja załogowa; FNP — instalacja stała inna niż wydobywcza; FPI — pływająca instalacja wydobywcza; NUI — (standardowo) bezzałogowa instalacja

W 2018 r. zgłoszono 13 przypadków likwidacji instalacji na wodach UE: 12 w Zjednoczonym Królestwie i 1 we Włoszech. W tym samym roku w Niderlandach zgłoszono uruchomienie jednej nowej instalacji stałej. Ponadto modyfikacje metod sprawozdawczych niektórych państw członkowskich również przyczyniły się do zmiany liczby zgłoszonych instalacji w porównaniu z rokiem poprzednim[6].

Ponad połowę instalacji morskich na wodach UE uruchomiono w latach 1980–2000. Od 2010 r. nastąpił znaczny spadek liczby nowo wybudowanych instalacji wydobywczych w rejonie Morza Północnego i Oceanu Atlantyckiego oraz na Morzu Śródziemnym (tabela 2).

*Tabela 2: Liczba instalacji obecnych na wodach UE według dekady rozpoczęcia działania i regionów*

| **Rok budowy** | **Region** | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Morze Bałtyckie** | **Morze Czarne** | **Morze Śródziemne** | **Morze Północne i Ocean Atlantycki** | **Łącznie w UE** |
| **1950-1959** | 0 | 0 | 0 | 4 | **4** |
| **1960-1969** | 0 | 0 | 7 | 21 | **28** |
| **1970-1979** | 0 | 0 | 14 | 41 | **55** |
| **1980-1989** | 0 | 2 | 53 | 82 | **137** |
| **1990-1999** | 1 | 3 | 42 | 119 | **165** |
| **2000-2009** | 1 | 3 | 40 | 70 | **114** |
| **2010-2019** | 0 | 0 | 10 | 43 | **53** |
| **2020-2029** | 0 | 0 | 0 | 0 | **0** |
| **Łącznie w UE** | **2** | **8** | **166** | **380** | **556** |

Największa część (około 94 %) krajowego wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego w UE przypada na rejon Morza Północnego i Oceanu Atlantyckiego (tabela 3). Zdecydowanie największy udział w wydobyciu ropy naftowej i gazu ziemnego ma Zjednoczone Królestwo, a w dalszej kolejności Niderlandy i Dania. Włochy i Chorwacja są aktywnymi producentami na Morzu Śródziemnym, a jeżeli chodzi o Morze Czarne, to obecnie jedynie Rumunia wydobywa znaczące ilości ropy naftowej i gazu ziemnego.

[6] Pomimo likwidacji 13 instalacji i uruchomienia tylko jednej nowej instalacji całkowita liczba instalacji wzrosła o dwie instalacje. Gdyby wszystkie dane zostały dokładnie zgłoszone, liczba instalacji musiałaby zmniejszyć się o 12.

*Tabela 3. Wydobycie ropy naftowej i gazu na obszarach morskich w UE w kilotonach ekwiwalentu ropy naftowej (ktoe)*

| REGION | Państwo | ktoe | % łącznej ilości w UE |
|---|---|---|---|
| **Morze Bałtyckie** | | **210,98** | **0,19 %** |
| | Polska | 210,98 | 0,19 % |
| **Morze Czarne** | | **1138,87** | **1,01 %** |
| | Bułgaria | 4,71 | 0,00 % |
| | Rumunia | 1134,16 | 1,01 % |
| **Morze Śródziemne** | | **4139,61** | **3,69 %** |
| | Chorwacja | 528,20 | 0,47 % |
| | Grecja | 211,01 | 0,19 % |
| | Włochy | 3311,00 | 2,95 % |
| | Hiszpania | 89,40 | 0,08 % |
| **Morze Północne i Ocean Atlantycki** | | **106727,60** | **95,11 %** |
| | Dania | 9589,00 | 8,55 % |
| | Niemcy | 915,00 | 0,82 % |
| | Irlandia | 311,17 | 0,28 % |
| | Niderlandy | 11681,00 | 10,41 % |
| | Zjednoczone Królestwo | 84231,43 | 75,06 % |
| **Ogółem** | | **112217,06** | **100,00 %** |

Biorąc pod uwagę spadek o mniej niż 1 % w porównaniu z poprzednim rokiem, całkowita produkcja ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż podmorskich była na stabilnym poziomie.

## 4.2 Inspekcje, dochodzenia, działania związane z egzekwowaniem przepisów na obszarach morskich oraz ramy regulacyjne

Właściwe organy państw członkowskich regularnie przeprowadzały inspekcje instalacji morskich na obszarach swoich jurysdykcji. W tabeli 4 przedstawiono liczbę inspekcji instalacji morskich przeprowadzonych w roku sprawozdawczym. Liczba inspekcji zwykle wzrasta wraz z liczbą instalacji w państwach członkowskich.

Podobnie jak w 2017 r., liczba kontroli ponownie spadła, z 630 w 2017 r. do 593 w 2018 r. W szczególności Włochy zmniejszyły liczbę inspekcji z 289 do 236, Niderlandy z 60 do 32, podczas gdy Zjednoczone Królestwo zwiększyło liczbę inspekcji z 232 do 273. Po raz pierwszy inspekcje przeprowadziła również Rumunia. Mimo iż liczba inspekcja zmniejszyła się, to przeznaczono więcej zasobów pod względem liczby osobodni przypadających na inspekcję pojedynczej instalacji (2 817 osobodni w 2018 r. w porównaniu z 2 083 osobodniami w 2017 r.).

*Tabela 4: Liczba inspekcji na obszarach morskich według regionów i państw członkowskich w 2018 r.**

| **REGION** | **Państwo** | **Inspekcje** | **Osobodnie spędzone na instalacji (z wyłączeniem czasu podróży)** | **Liczba instalacji poddanych inspekcjom** |
|---|---|---|---|---|
| **Morze Bałtyckie** | | **3** | **6** | **2** |
| | Polska | 3 | 6 | 2 |
| **Morze Czarne** | | **4** | **24** | **2** |
| | Rumunia | 4 | 24 | 2 |
| **Morze Śródziemne** | | **251** | **262** | **95** |
| | Chorwacja | 10 | 10 | 4 |
| | Cypr | 2 | 6 | 2 |
| | Grecja | 1 | 10 | 1 |
| | Włochy | 236 | 234 | 86 |
| | Hiszpania | 2 | 2 | 2 |
| **Morze Północne i Ocean Atlantycki** | | **335** | **2525,5** | **219** |
| | Dania | 19 | 66 | 19 |
| | Francja | 2 | 4 | 1 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Niemcy | 6 | 6 | 2 |
| | Irlandia | 3 | 30 | 3 |
| | Niderlandy | 32 | 23 | 28 |
| | Zjednoczone Królestwo | 273 | 2396,5 | 166 |
| **OGÓŁEM** | | **593** | **2817,5** | **318** |

*(*) W tabeli uwzględniono informacje od państw członkowskich z co najmniej jedną instalacją morską w ich jurysdykcjach w 2018 r.*

W art. 18 dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich właściwym organom państw członkowskich przyznano prawa i uprawnienia dotyczące działalności i instalacji na obszarach podlegających ich jurysdykcji. Obejmują one prawo do zakazywania eksploatacji oraz prawo do wymagania zastosowania środków zapewniających zgodność z ogólnymi zasadami zarządzania ryzykiem i gwarantujących bezpieczną działalność.

W tym kontekście trzy państwa członkowskie przeprowadziły dochodzenia w okresie sprawozdawczym: Zjednoczone Królestwo, Dania i Niderlandy. Zjednoczone Królestwo przeprowadziło 41 dochodzeń ze względu na kwestie bezpieczeństwa i ochrony środowiska[7] oraz 5 ze względu na poważne awarie. Dania przeprowadziła 3 dochodzenia ze względu na kwestie bezpieczeństwa i ochrony środowiska, a Niderlandy przeprowadziły jedno dochodzenie ze względu na poważną awarię. Głównie ze względu na wzrost odnotowany w Zjednoczonym Królestwie łączna liczba (50) dochodzeń w roku 2018 była znacznie wyższa niż w roku 2017 (20) i roku 2016 (23).

Pomimo wzrostu liczby dochodzeń całkowita liczba działań związanych z egzekwowaniem przepisów była w roku 2018 niższa niż w roku 2017. Podczas gdy w 2017 r. zgłoszono 47 działań związanych z egzekwowaniem przepisów podjętych przez państwa członkowskie (45 w Zjednoczonym Królestwie), w 2018 r. tylko Zjednoczone Królestwo zgłosiło takie działania, a ich liczba była o 34 przypadki niższa niż w roku 2017.

[7] Kwestie związane z bezpieczeństwem i ochroną środowiska są zgłaszane przez pracowników, jeżeli dostrzegają oni w miejscu pracy problemy, które ich zdaniem mogą prowadzić do łamania prawa w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa i mogą powodować szkody.

# 5. DANE DOTYCZĄCE INCYDENTÓW I POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA DZIAŁALNOŚCI NA OBSZARACH MORSKICH

Jeśli chodzi o rok 2018, państwa członkowskie zgłosiły łącznie – zgodnie z załącznikiem IX do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich – 124 niżej określone incydenty.

- W Zjednoczonym Królestwie miało miejsce 95 zdarzeń objętych obowiązkiem sprawozdawczym, w tym 5 poważnych awarii.
- W Niderlandach miało miejsce 14 zdarzeń objętych obowiązkiem sprawozdawczym[8], w tym jedna poważna awaria. Nie wskazano przyczyn poważnej awarii, ponieważ dochodzenie, które jej dotyczy, wciąż było w toku na dzień złożenia sprawozdania.
- W Danii miało miejsce 9 zdarzeń objętych obowiązkiem sprawozdawczym, bez żadnej poważnej awarii.
- Dwa państwa członkowskie, Francja i Irlandia, odnotowały po jednym zdarzeniu podlegającym obowiązkowi sprawozdawczemu, bez poważnej awarii.

Liczba poważnych awarii obejmuje incydenty mogące faktycznie doprowadzić do śmierci lub ciężkich uszkodzeń ciała, nawet jeśli nie spowodowały takich skutków.

Większość awarii (80 %), które miały miejsce w przypadku zdarzeń objętych obowiązkiem sprawozdawczym, należało do kategorii nieplanowanych wycieków, 13,7 % przypadków dotyczyło utraty kontroli nad odwiertem (wypływ / uruchomienie zaworu rozdzielczego), 1,6 % – awarii elementów kluczowych dla bezpieczeństwa i środowiska, a 1,6 % – utraty integralności konstrukcyjnej (utrata możliwości utrzymywania stałego położenia). Dwa incydenty wymagały ewakuacji personelu.

[8] Pojedyncze zdarzenie podlegające zgłoszeniu może być źródłem szeregu incydentów, np. niezamierzone uwolnienie gazu może prowadzić do ewakuacji personelu.

*Tabela 5: Incydenty według kategorii (załącznik IX do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa działalności na obszarach morskich, poziom UE)*

| **Kategorie z załącznika IX** | | **Liczba zdarzeń** | **Udział (w łącznej liczbie zdarzeń w danej kategorii)** | **Udział (w łącznej liczbie zdarzeń)** |
|---|---|---|---|---|
| **a)** | **Nieplanowane wycieki – łącznie** | **99** | **100,0 %** | **79,8 %** |
| | Wycieki ropy naftowej / gazu ziemnego, które uległy zapłonowi – pożary | 1 | 1,06 % | 0,8 % |
| | Wycieki ropy naftowej / gazu ziemnego, które uległy zapłonowi – wybuchy | 0 | 0,0 % | 0,0 % |
| | Wycieki gazu ziemnego, które nie uległy zapłonowi | 56 | 56,5 % | 45,2 % |
| | Wycieki ropy naftowej, które nie uległy zapłonowi | 31 | 31,3 % | 25,0 % |
| | Wycieki substancji niebezpiecznych | 11 | 11,1 % | 8,9 % |
| **b)** | **Utrata kontroli nad odwiertem – łącznie** | **17** | **100,0 %** | **13,7 %** |
| | Wypływy | 0 | 0,0 % | 0,0 % |
| | Wypływ / uruchomienie zaworu rozdzielczego | 8 | 47,1 % | 6,4 % |
| | Awaria bariery chroniącej odwiert | 9 | 52,9 % | 7,3 % |
| **c)** | **Awarie elementów kluczowych dla bezpieczeństwa i środowiska** | **2** | **100,0 %** | **1,6 %** |
| **d)** | **Utrata integralności konstrukcyjnej – łącznie** | **2** | **100,0 %** | **1,6 %** |
| | Utrata integralności konstrukcyjnej | 0 | 0,0 % | 0,0 % |
| | Utrata stabilności/wyporności | 0 | 0,0 % | 0,0 % |
| | Utrata możliwości utrzymywania stałego położenia | 2 | 100,0 % | 1,6 % |
| **e)** | **Kolizje statków z instalacją** | **0** | **0,0 %** | **0,0 %** |
| **f)** | **Wypadki helikopterów** | **0** | **0,0 %** | **0,0 %** |
| **g)** | **Wypadki śmiertelne(*)** | **0** | **0,0 %** | **0,0 %** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **h)** | **Poważne obrażenia doznane przez 5 lub więcej osób w jednym wypadku** | **0** | **0,0 %** | **0,0 %** |
| **i)** | **Ewakuacja personelu** | **2** | **100,0 %** | **1,6 %** |
| **j)** | **Incydenty środowiskowe(**)** | **2** | **100,0 %** | **1,6 %** |
| **Ogółem[9]** | | **124** | **100,0 %** | **100,0 %** |
| (*) *Tylko wtedy, gdy są związane z poważną awarią*<br>(**) *Według sprawozdań państw członkowskich poważnych awarii nie uznano za incydenty środowiskowe* | | | | |

Łączna liczba incydentów wzrosła w UE z 42 w 2016 r. do 59 w 2017 r., a następnie do 124 w 2018 r., przede wszystkim z powodu większej liczby „nieplanowanych wycieków". Liczba zdarzeń w kategorii „utrata kontroli nad odwiertem" wzrosła do 17 po spadku z 11 w roku 2016 do 8 w roku 2017. Liczba „awarii elementów kluczowych dla bezpieczeństwa i środowiska" wyniosła 2 (w 2016 r. – 3, a w 2017 r. – 1). W 2018 r. zgłoszono 2 przypadki utraty integralności konstrukcyjnej, natomiast w 2017 r. nie zgłaszano tego rodzaju awarii, a w 2016 r. – 2 takie przypadki. Ponadto w 2018 r. przeprowadzono 2 ewakuacje, podczas gdy w 2017 r. nie odnotowano żadnej ewakuacji personelu, a w 2016 r. odnotowano jedną.

W 2018 r. nie zgłoszono żadnych kolizji statków w porównaniu z 3 kolizjami w 2017 r. i brakiem kolizji w 2016 r.; odnotowano 9 awarii bariery chroniącej odwiert w porównaniu z 2 w 2017 r. i brakiem awarii w roku 2016. 6 incydentów sklasyfikowano w 2018 r. jako poważne awarie[10], ponieważ mogły potencjalnie doprowadzić do śmierci lub ciężkich uszkodzeń ciała. W 2017 r. miały miejsce 4 poważne awarie, a w 2016 r. zgłoszono 2 takie awarie.

Biorąc pod uwagę rosnącą liczbę awarii, Komisja ściśle współpracuje z właściwymi organami, których to dotyczy, aby określić przyczyny takiego rozwoju sytuacji oraz omówić ewentualne dalsze działania umożliwiające jak najszybsze osiągnięcie wyższego poziomu bezpieczeństwa. Współpraca odbywa się na szczeblu dwustronnym i w ramach unijnej grupy organów ds. wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż podmorskich (EUOAG).

[9] Pojedynczy incydent może pojawić się więcej niż jeden raz, na przykład: ewakuacja personelu w związku z utratą kontroli nad odwiertem będzie liczona łącznie jako dwa punkty.

[10] Dz.U. L 178 z 28.6.2013, s. 73: art. 2 pkt 1: „poważna awaria", w odniesieniu do instalacji lub połączonej infrastruktury, oznacza:
a) wybuch, pożar, utratę kontroli nad odwiertem lub wyciek ropy naftowej, gazu ziemnego lub substancji niebezpiecznych, powodujące lub mogące potencjalnie spowodować śmiertelne lub ciężkie uszkodzenia ciała;
b) zdarzenie prowadzące do poważnego uszkodzenia instalacji lub połączonej infrastruktury, powodujące lub mogące potencjalnie spowodować śmiertelne lub ciężkie uszkodzenia ciała;
c) każde inne zdarzenie prowadzące do śmierci lub ciężkich uszkodzeń ciała co najmniej pięciu osób, które znajdowały się na instalacji na obszarach morskich stanowiącej źródło zagrożenia lub które uczestniczyły w działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich, w powiązaniu z instalacją lub połączoną infrastrukturą; lub
d) każdy poważny incydent środowiskowy wynikający ze zdarzeń, o których mowa w lit. a), b) i c).
Do celów ustalenia, czy zdarzenie stanowi poważną awarię w rozumieniu lit. a), b) lub d), instalację, która jest standardowo bezzałogowa, traktuje się tak, jak gdyby była instalacją załogową.

# 6. WNIOSKI

Liczba instalacji w UE (556) pozostała raczej stabilna (dane za rok 2018 obejmowały Zjednoczone Królestwo). Poprzednio odnotowano spadek z 586 w 2016 r. do 554 w 2017 r. Całkowita wielkość wydobycia ropy naftowej i gazu zmniejszyła się nieznacznie z 113 051 kiloton ekwiwalentu ropy naftowej do 112 217 kiloton ekwiwalentu ropy naftowej w roku 2018.

Komisja ocenia bezpieczeństwo unijnej działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich w oparciu o dane przekazane przez państwa członkowskie zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonawczego dotyczącego sprawozdań. W związku z tym dokładność oceny Komisji zależy od informacji przekazanych przez państwa członkowskie.

Liczba przeprowadzonych inspekcji i dochodzeń była nieco niższa (minus 6 %) niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2017 r. państwa członkowskie przeprowadziły mniejszą liczbę działań związanych z egzekwowaniem przepisów.

Liczba incydentów gwałtownie wzrosła z 59 w 2017 r. do 124 w 2018 r. Stopniowe wprowadzanie wszystkich instalacji morskich Zjednoczonego Królestwa do systemu sprawozdawczego może stanowić jedynie częściowe wyjaśnienie wzrostu liczby awarii[11]. Liczba incydentów w Zjednoczonym Królestwie wzrosła z 30 do 99, a w Niderlandach – z 13 do 52. Liczba ta spadła natomiast w przypadku Danii z 14 do 9. Liczba poważnych awarii wzrosła z 4 w 2017 r. do 6 w 2018 r.

Podobnie jak w 2016 r. i 2017 r., w roku 2018 nie odnotowano żadnych ofiar śmiertelnych, ale zgłoszono 10 obrażeń i 17 poważnych obrażeń. Zgodnie ze sprawozdaniami właściwych organów liczba wypadków w Zjednoczonym Królestwie i Niderlandach znacznie wzrosła, co wymaga zarówno dogłębnej analizy przyczyn, jak i działań następczych ze strony właściwych organów. Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi i dążyć do współpracy ze Zjednoczonym Królestwem w celu przywrócenia stanu bezpieczeństwa do poziomu ostatnich lat.

[11] Efekt stopniowego wprowadzania instalacji mógłby tłumaczyć szacunkowy wzrost liczby incydentów o 10, jeżeli poziom bezpieczeństwa instalacji pozostałby bez zmian.